

РЕШЕНИЕ

№ 4608

гр. София, 06.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 28.06.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **2756** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.,вр.203 и сл.АПК, вр с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Е. П. Б. от [населено място] срещу Столична дирекция на вътрешните работи за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 1000 лева вследствие отмяна на Заповед за задържане на лице, рег. № 1662/28.07.2019 година на Полицейски орган при 08 РУ при СДВР настъпили на 28.07.2019 година за периода от 28.07.2019 до 04.08.2020 година, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 28.07.2019 година до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че ищецът на датата на издаване на заповедта за задържане е бил настанен в помещения за временно задържане, което е създавало у него негативни усещания, страх, изпаднал е в продължително стресово състояние, изпитвал е чувство на страх и недоверие към хората и най- вече към органите на реда, чувство на срам поради разгласяване на задържането, накърняване на доброто му име сред приятели и роднини, изгубил е много приятели, с които преди инцидента е бил близък и в следствие на задържането продължително време е бил под напрежение, не е могъл да учи, да работи, бързо се е уморявал, имал е постоянна напрегнатост, главоболие, световъртеж, наложило се е приемане на лекарствени препрати със специален режим и многократни принудителни лечения в психиатрични клиники, загубил е подкрепата на баща си и дядо си. Твърди се още, че вследствие на задържането ищецът е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в

паметови нарушения, трайна социална дезадаптация със загуба на интереси и невъзможност сам да полага грижи за себе си, не поддържане на лична хигиена и се поддава на лица, които го изнудват. Иска се ответникът да бъде осъден да заплати посочените суми и се претендират сторените по делото разноски.

В съдебно заседание ищецът - Е. П. Б. редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, не се явява. Исковата му молба се поддържа от адвокат Ч., редовно упълномощена, която заявява претенция за присъждане на разноски. Съображения относно основателността на исковата претенция развива и в представената по делото писмена защита.

Ответникът по иска - СДВР редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК не изпраща представител.

СГП редовно уведомена при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от прокурор Ц., която намира исковата претенция за недоказана в този размер.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

Със Заповед за задържане на лице рег.№1662/28.07.2019 година на Полицейски орган при 08 РУ при СДВР ищецът Е. П. Б. е задържан за срок от 24 часа в помещение за временно задържани в 08 РУ при СДВР, като е задържан на дата 28.07.2019 година в 21.10 часа и освободен на дата 29.07.2019 година в 14,40 часа.

С Решение, постановено в съдебно заседание, постановено на 14.10.2019 година по адм. дело № 14125/20189 година по описа на СРС-18 състав е обявено за незаконно задържането на ищеца Е. П. Б. със Заповед за задържане на лице рег.№1662/28.07.2019 година на Полицейски орган при 08 РУ при СДВР.

От показанията на свидетеля Н. А. Ч.- баба на ищеца се установява, че ищецът е бил задържан на 28.07.2019 година и е разбрала за задържането му от самия него след като се е прибрал, казал и че не е разбрал за какво е задържан, като са го обвинили, че е бил пиан, че е прескочил оградата на стадиона, защото е бил без билет, бил е много притеснен, изживял е много стрес, държали са го цяла нощ без храна, без вода, без достъп до тоалетна и след задържането много се е променил, като е престанал да излиза, а като излязат на улицата и той види полицаи я дърпа за ръката и изобщо не е забравил.

По делото е назначена, изслушана и неоспорена от страните съдебно – психологическа експертиза, като в заключението си вещото лице е дало подробен отговор на въпросите, поставени му като задача, а разпитан в съдебно заседание експертът заявява, че поддържа заключението.

Приложени са доказателства за здравословното състояние на ищеца, за задържанията му и за отмяна на задържанията, доказателства за лечението на ищеца, както и Експертни решения не ТЕЛК.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява частично доказана и основателна. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип,

осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административно процесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#) -искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите.

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#)-незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа,от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държаната не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред ,вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г.](#) на ОСГК на ВКС: "Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по

обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

В РЕШЕНИЕ № 333 ОТ 13.01.2014 Г. ПО АДМ. Д. № 1253/2013 Г., III ОТД. НА ВАС е посочено, че "Нормата на [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) не прави разграничение от какъв незаконосъобразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание. Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния нормативен акт. Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконосъобразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. От обективна страна също така отговорността на държавата по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#), вр. [чл. 7 от КРБ](#) не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /[чл. 4, ал. 1 от КРБ](#) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен. [Член 204, ал. 1 от АПК](#), който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е следното обстоятелство: когато нормативният акт страда от толкова тежък порок, водещ до неговата нищожност, предварителна отмяна не е необходима, нито е необходимо предварително обявяване на нищожността".

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник-СДВР, който е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Това е така, защото на първо място, длъжностното лице, издало заповедта за задържане на лице е Полицейски орган-полицай при 08 РУ при СДВР, но самият полицейски служител, не е юридическо лице, а административен орган. На второ място, съгласно сега действащия ЗМВР- чл.37-Главните дирекции, областните дирекции, дирекция "Миграция", дирекция "Международни проекти", дирекция "Управление на собствеността и социални дейности", дирекция "Специална куриерска служба", А. на МВР и Медицинският

институт са юридически лица/ при съобразяване с обстоятелството ,че СДВР има статут на областна дирекция на МВР. В подкрепа на това е и чл.9,ал.2 от Правилника за устройството и дейността на МВР- сочи, че областната дирекция на МВР в С.-град се нарича Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР). Наред с това, чл.42,ал.1 от ЗМВР визира, че,областните дирекции на МВР се създават на териториален принцип, като районите им на действие се определят с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи.Областните дирекции са основни структури на МВР за осъществяване на дейностите по чл. 6, ал. 1, т. 1 - 3, 6 – 9. В областните дирекции на МВР може да се създават отдели, сектори, районни управления (РУ), участъци и други звена от по-нисък ранг в зависимост от задачите и дейността им, районните управления в областните дирекции на МВР се създават със заповед на министъра на вътрешните работи. На следващо място, пасивно легитимирани по тези искове са съответните държавни органи - юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност,тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимирани е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения.Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции.Към момента на издаване на заповедта за задържане на ищеца,отново тогава действащият ЗМВР също не е предвиждал качеството на юридическо лице на съответния полицейски служител, а отново СДВР е била юридическо лице/ аргумент от разпоредбата на чл. 14,ал.2 от ЗМВР-Областните дирекции на МВР са юридически лица/ при съобразяване с обстоятелството, че СДВР има статут на областна дирекция на МВР и в този смисъл няма промяна в юридическото лице, което следва да бъде пасивно легитимирано като ответник по иска.

Събраните по делото доказателства сочат,че ищецът претендира заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди,вследствие отмяната на Заповед за задържане на лице рег. № 1662/28.07.2019 година на Полицейски орган при 08 РУ при СДВР, която заповед е отменена с влязло в сила Решение по адм. дело № 1425/2019 година по описа на СРС/ като спор относно факта на влизане в сила на съдебното решение няма, а и изрично не само в Отговора, но и в Становището ответникът по иска признава наличието на отменен незаконосъобразен акт и то с влязло в сила съдебно решение, но неимуществените вреди, които е понесъл ищецът са възникнали от датата на издаване на заповедта за задържане. Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ следователно е резултат от незаконосъобразно осъществяване на публични функции-административни и правозащитни от органите на държавата ,общините и съдебната власт. Спазването на законността и защитата на правопорядъка, като израз на принципа на върховенството на закона, е задължение на всички длъжностни лица и органи на публичната власт. Задълженията, които законите възлагат на административните органи в тази насока са свързани, освен с издаване на индивидуални, общи и нормативни административни актове чрез упражняване на правоприлагаща и нормотворческа дейност и с налагане на административни наказания.

В настоящия случай, от приложените от страна на ищеца писмени доказателства- е видно,че е налице първата предпоставка-налице отменен незаконосъобразен

административен акт-Заповед за задържане на лице, рег.№ 1662/28.07.2019 година на Полицейски орган при 08 РУ при СДВР е отменена с Решение на СРС, като спор относно тези факти между страните няма. Наред с това, от събраните доказателства- най-вече гласни –показанията на свидетеля Ч. – баба на ищеца се установи, че след задържането и освобождаването на Б., той изпитвал страх, бил е унижен, станал е неспокоен, не е искал да излиза, а като излизали, той виждайки полицаи я дърпал за ръката и се страхувал. Неоснователни са обаче доводите на ищеца, че вследствие на задържането са настъпили паметови нарушения, трайна социална дезадаптация със загуба на интереси и невъзможност да полага грижи за себе си, неподдържане на лична хигиена, не е миел зъбите си, което е довело до инфекции защото от представената Епикриза, издадена от Център за психично здраве“ Проф.Н. Ш.“ за проведено лечение в периода от 13.06.2017 година до 17.09.2017 година е видно, че водещата диагноза на ищеца е „ Органично разстройство на личността“, здравословните проблеми при него датират от най-ранно детство и със свързана с патологично протекла бременност и раждане, проявявал е агресивно отношение към съученици и членове на семейството си, имал е травми на главата в резултат на удар, през 2001 година е пенсиониран от РЕЛКК с 40% трайно намалена работоспособност с ограничена възможност за социална адаптация, а през 2002 година му е поставена диагноза от психиатър“ Шизоафективно разстройство“, от 2012 година започнал да употребява наркотични вещества, често нанасял побои на близките си и в резултат на един от тях дядо му загубил зрението си, и много пъти и бил назначаван за задължителни стационарни лечения, има данни за 4 психиатрични хоспитализации, всичките по задължителен ред и 6 доброволни такива, на 17.09.2017 година след проявена агресия към дежурния екип в ЦПЗ“ Проф. Н. Ш.“ избягал от отделението, където е бил настанен за изтърпяване на ПАМ с Решение на съда, при което е безспорно, че здравословните проблеми на ищеца датират много преди въпросното задържане на дата 28.05.2019 година и нямат връзка с него. Визираните в исковата молба отклонения на ищеца обаче не се дължат на задържането, а са вследствие на неговото заболяване и задържането не е довело до паметови нарушения, трайна социална дезадаптация със загуба на интереси и невъзможност сам да полага грижи за себе си. Недоказано остана и твърдението на ищеца, че вследствие задържането му са нарушени неговите отношения с близките му – с баща му и дядо му и задържането е довело до накърняване на доброто му име, тъй като такива доказателства по делото не се събраха.

От заключението на вещото лице, изготвило съдебно- психологическата експертиза, неоспорена от страните, което настоящата съдебна инстанция намира за обективно и компетентно изготвено е видно, че от детска възраст ищецът е с няколко ЧМТ, от осем годишна възраст станал е неспокоен, агресивен, биел се с децата в училище по незначителен повод, търпял и той агресивно поведение, бил агресивен и към роднините си, а след агресия към дядото същият загубил зрението на едното си око и често нанасял побой на близките си, имал е девиантни прояви и задържания по повод агресия и към случайни, непознати хора, грабеж. Вещото лице посочва още ,че се касае за органична промяна на личността още от детска възраст и травматна мозъчна болест, последици от черепно- мозъчни травми и ищецът още от детска възраст е пациент на специализирани психиатрични болници, имал е агресивно поведение към околните с множество задържания в полицията по повод агресивното поведение и към непознати хора, имал е здравословни проблеми още от ранна детска възраст, но изпитването на напрежение, безсъние, постоянна напрегнатост, главоболие, световъртеж, невъзможност да учи, да работи и бързата умора според вещото лице са симптоми, които са описани в М.-10 в рубриката“

Разстройства на личността и поведението, дължащи се на мозъчно заболяване, дисфункция и такава е динамиката на заболяването при ищеца, описани в медицинската документация по делото, при което няма как вследствие на задържането му той да получи тези увреждания.

От неоспорената съдебно-психологическа експертиза се установява още, че периодът от 24 часа за задържане в местата за временно лишаване от свобода се е отразило с ескалация на съществуващите и характерните за заболяването му описани в медицинската документация симптоми. От гледна точка на психосоматиката, симптомите на супервентрикуларната/ надкамерната тахикардия/, като сборно понятие от няколко вида тахикардии включват и описаните преживени симптоми от ищеца, раздразнителност, слабост, световъртеж, лесна уморяемост, възможен задух и други и при надкамерната тахикардия противоположни са състоянията на стрес, употребата на алкохол и на наркотични вещества, с повишено внимание за хирургични интервенции, тютюнопушене, метаболитни нарушения. Вещото лице посочва още, че ограничаването на свободата, поставянето му в изолация от близки и процесуален представител, лишаването му от екзистенциални нужди като храна, вода, лекарства, тоалетна са събития със стресогенен потенциал за всеки човешки индивид, особено ако е в състояние на продължително влошено здраве, както от психични, така и от соматичния спектър и настъпилите негативи и в резултат на задържането на 28.07.2019 година са ескалацията на съществуващите при ищеца симптоми, кумулиращи се в психиката му поради дългогодишното заболяване, а интензитетът на симптомите е до тяхната ескалация и до прекратяване и отзвучаване на фрустриращите обстоятелства и изваждане на лицето от застрашаваща стресогенна среда, симптомите, преживени от ищеца по време на процесното задържане, описани в исковата молба е продължил да ги изпитва след неговото излизане от мястото на задържане, като неговото състояние и диагноза предполагат да ги изпитва в бъдеще.

С оглед на това, настоящият съдебен състав намира, че при задържането ищецът е претърпял вреди, които се изразяват в стрес, неприятни преживявания, а задържането му се е отразило и на възможността да илиза спокойно.

Доказа се, че вредите са пряка и непосредствена последица от отмяната на незаконосъобразен административен акт, издаден от орган, осъществяващ административна дейност.“ Легална дефиниция на тези понятия пряка и непосредствена последица от увраждането, законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия.

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите“.е налице причинна

връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#). Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай, вредите, които се претендират са пряка и непосредствена последица от отмяна на наказателното постановление. Всичко това сочи, че ако не бе издадено наказателното постановление, ищецът не би предприел действия по обжалването му и от там не би направил този разход, свързан с ангажиране на адвокат, при което безспорно е налице увреждане в имуществената сфера на ищеца, довело до намаляване на неговия патримониум. Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстройкаване, пристрояване, подстройкаване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след изпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след изпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от неопозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение

Налице са и останалите, визирани в чл. 4 от ЗОДОВ предпоставки за присъждане на обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди, вследствие на задържането и настъпилите от отмяна на незаконосъобразната заповед за задържане вреди, като на ищеца се дължи обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди - болки и страдания, неудобства. Доказа се и причинната връзка между неимуществените вреди и отменения административен акт. Следва да бъде отбелязано още, че неимуществените вреди представляват сериозно засягане на личността и достойнството на гражданина, изразяваща се в претърпяване на болки/ като болката е краткотрайно преживяване на неприятно усещане, предизвикано от външно въздействие/, и страдания/ а страданието е продължаваща болка/.

Доказа се и причинната връзка между неимуществените вреди и отменения административен акт - вследствие на задържането, извършено със Заповедта за задържане, ищецът е започнал да изпитва страх, срамувал се е от близки и роднини, престанал е да излиза, затворил се в себе си. Предвид обстоятелството, че в [ЗОДОВ](#) липсва разпоредба как се определя обезщетението за неимуществени вреди, то следва да намери приложение разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД/ в който е залегнал основен принцип на правото/, според която обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Неимуществените вреди са неизмерими с пари и затова следващото се за тях обезщетение, както и

кръгът на лицата, които имат право на него, се определят на принципа на справедливостта. Обезщетението за неимуществени вреди, предвидено в [чл. 52 ЗЗД](#), възмездява главно страданията или загубата на морална опора и подкрепа, понесени от увредения вследствие на увреждането.

Задължителни указания по приложението на [чл. 52 ЗЗД](#), се съдържат в т. II на ППВС № 4/1968 г. Съгласно това разрешение, понятието "справедливост" по вложения от законодателя смисъл в сочената норма, не е абстрактно, а е всякога обусловено от редица конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид при определяне размера на обезщетението. При телесни увреждания, такива обективни обстоятелства би могло да са свързани с начина на извършване, характера на увреждането, произтичащите от него физически и психологически последици, като при причиняване на смърт, съгласно цитираното ППВС от значение са и възрастта на увредения, общественото му положение, отношенията между пострадалия и близките му, които търсят обезщетение за неимуществени вреди, както и редица други обстоятелства, които съдът е длъжен да обсъди и въз основа на оценката им да определи конкретния размер на обезщетение по справедливост.

Следва да бъде посочено още, че с Постановление № 4/68 г. Пленумът на ВС изрично е приел, че понятието "справедливост" не е абстрактно понятие и е дал само една от възможните насоки - справедливостта да се преценява въз основа на конкретно обективно съществуващи обстоятелства. Последните обаче не съставляват съдържание на понятието справедливост, а елементи на възмездяване, които при това следва да бъдат възмездени, именно по справедливост, което последно понятие е останало недефинирано, и поради това води до невъзможност да се проследи механизма на определяне на крайния размер на обезщетението за неимуществени вреди.

В конкретния случай, настоящият съдебен състав намира, че обезщетението, което следва да се присъди на ищеца за претърпените от него неимуществени вреди вследствие отмяната на незаконосъобразния административен акт- Заповедта за задържане, следва да бъде в размер на 700 лева, което е справедливо и ще репарира претърпените от ищеца неимуществени вреди- страх, срам, притеснения от задържането, както и настъпилото след освобождаването му затваряне в себе си и ограничаване на социалните му контакти, а задържането е продължило 17 часа, след което е освободен. Интензитетът и времетраенето на вредите обуславят определяне на сума по-малка от претендираната. Този размер от 700 лева е достатъчен да репарира ищеца за претърпените вреди от задържането. Искът е основателен и доказан до този размер, а за разликата от 700 лева до претендирания размер от 1000 лева следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

По иска за заплащане на законната лихва върху сумата.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане, но искът за заплащане на мораторна лихва за забава/ наречена законна лихва/ от 28.07.2019 година – когато е задържан, е неоснователен, защото съгласно т.4 то ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС, според което, при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове, при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на административните органи – от момента на

преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт, тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по [чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#).

На тази плоскост, искът за заплащане на мораторна лихва за забава от датата на увреждането 28.07.2019 година е неоснователен и не подлежи на уважаване. Съдът не притежава правомощия вместо ищеца да присъди размер на мораторна лихва за забава от начален период, различен от заявения, защото само ищецът е този, който определя параметрите на исковата молба в това число и началния момент на присъждане на лихва.

С оглед изхода на спора и съгласно нормата на чл.10,ал.3 от ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично,съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. По силата на алиеня (4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) на чл.10 от ЗОДОВ, съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ](#).

Под разноски в съдебното производство законодателят, с оглед на съдържанието на основната разпоредба - [чл. 78, ал. 1 ГПК](#), разбира разноски за такси, разноски по производството и възнаграждението на един адвокат. Разноските за такси са за държавните такси, дължими на основание [чл. 4, б. "а" и "о" от Закона за държавните такси \(ЗДТ\)](#) във вр. с [чл. 73, ал. 3 ГПК](#) и [чл. 9а, ал. 2 ЗОДОВ](#) и определени по размер в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието и Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, както и за други дължими такси (например таксата на основание [чл. 9, ал. 2 от Закона за Държавен вестник](#)). Разноските по производството включват разноски, извършени от страната, във връзка с определени процесуални действия - депозит за призоваване на свидетел, възнаграждение за вещо лице, разходи за извършване на оглед. Възнаграждението за един адвокат представлява платеното възнаграждение на ползвания от страната адвокат.

На тази плоскост, исканията на ищеца за присъждане на разноски за снабдяване с документи и банков превод са неоснователни, защото те не попадат в определението за разноски.

Преди да бъде определен размерът на разноските, съдът следва да обсъди направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, депозирано в Отговора на исковата молба.

По силата на чл.78,ал.5 ГПК/ приложима по силата на препращащата норма на чл.144 от АПК/, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно чл.36 от Закона за адвокатурата.В съответствие с разпоредбата на

чл.36,ал.2 от Закона за адвокатурата, размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката и клиента,като размерът трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в Наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. В нормата на чл.78,ал.5 от ГПК/приложима по силата на препрращащата норма на чл.144 АПК е предоставено право на съда да прецени дали да уважи искане за намаляване на адвокатското възнаграждение, като законодателят само е ограничил минималната долна граница,под която не може да се намали възнаграждението- не по- малко от минималния размер,предвиден в Закона за адвокатурата, но съдът не е обвързан с максималния размер,които може да присъди възнаграждение,но ако е доказано като заплатено.Разпоредбата на чл.78,ал.5 от ГПК намира приложение - само при депозирано искане от страната за намаляване на разноските.

В отговор на преюдициално запитване по т. 1 на Решение от 23.11.2017 г. по съединени дела С-427/16 и С-428/16 на СЕС, първи състав, според който разпоредбата на чл. 101, § 1 ДФЕС вр. чл. 4, § 3 Д. трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която, от една страна,адвокатът и неговият клиент не могат – под страх от дисциплинарно производство срещу адвоката – да договорят възнаграждение в по-нисък от минималния размер, определен с наредба, приета от професионална организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет (България), и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в по-нисък от минималния размер, би могла да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на чл. 101, § 1 ДФЕС. Всеки съд следва да прецени дали с оглед на конкретните условия за прилагането ѝ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.

Приложението на правото на Европейския съюз, включително на тълкуването, дадено от СЕС по цитираното преюдициално запитване е служебно императивно задължение на всяка национална юрисдикция във всяко нейно производство и е без значение дали насрещната страна е правила или не възражение за прекомерност против адвокатския хонорар, претендиран от молителя.

Националният съд не може да се преструва, че не е постановявано такова тълкуване на общностната правна уредба от СЕС, нито може да чака националният законодател да създаде национална правна уредба, която да предвижда някакъв нарочен механизъм за прилагането на тълкуването. Напротив, националният съд е длъжен сам да приложи разпоредителната част от тълкуването, като тълкувателна правна норма със собствен регулативен потенциал.В изпълнение на това си задължение, настоящият съдебен състав намира, че адвокатската професия е свободна професия, чието упражняване представлява самостоятелен икономически риск. Ето защо трудът на адвоката не е равен и не може да бъде равен непременно на труда на юрисконсулта (каквото пълномощник е защитававал ответника по иска и не зависи от размерите на юрисконсултското възнаграждение по чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ–арг. чл. 78, ал. 8 ГПК, ред., ДВ, бр. 8/2017 г. Адвокатският хонорар обаче не може и е непременно да е много по-висок, особено по дела, които не се отличават с фактическа и правна сложност. В принципен план съгласно чл. 6, ал. 3 Закона за адвокатурата без полагане на изпит за адвокати се вписват кандидати с юридически стаж от пет години (вкл. и най-вече юрисконсултите). Очевидно, в очите на законодателя трудът на юрисконсултите като юристи е съпоставим или поне не много по-малко ценен от труда на адвокатите. Адвокатското възнаграждение съответно, за да не доведе до ограничаване на конкуренцията, не трябва да е значително по-голямо от това на юрисконсултите, поне

по делата, които не се отличават с фактическа и правна сложност и са с малък обем на процесуални действия. Диапазоните на юрисконсултското възнаграждение по иски дела са 100-300 лева. В случая българската правна уредба не съдържа какъвто и да било точен критерий, който би могъл да гарантира, че определените от Висшия адвокатски съвет минимални размери на адвокатските възнаграждения са справедливи и обосновани при зачитане на общия интерес. Освен това единствената форма на контрол, който се упражнява от публичен орган върху наредбите на Висшия адвокатски съвет за определяне на минимални размери на адвокатските възнаграждения, е контролът на Върховния административен съд, като този контрол е ограничен до това дали тези наредби са в съответствие с Конституцията и българските закони. Запитващата юрисдикция следва да провери дали с оглед на конкретните условия за прилагането ѝ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.

В конкретния случай, оспорваният е представляван от адвокат Ч. и в представения Договор за правна защита и съдействие е видно, че договореното възнаграждение е в размер на 500 лева, платено в брой при подписване на договора. Възнаграждението за един адвокат съгласно чл.8, ал.1, т.1 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения при интерес до 1000 лв. - 300 лв.; Договореното и заплатено адвокатско възнаграждение е над минимума и следва бъде редуцирано до размер от 300 лева. Предвид обаче, че искът е уважен частично, то в полза на на ищеца следва да бъдат присъдени разноски в размер на 10 лева- заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение съобразно с уважената част от иска в размер на 357 лева.

В полза на ответника по иска следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение съобразно с отхвърлената част на иска. ЗОДОВ предвижда възможност за присъждане на разноски по [чл. Чл.10,ла.4](#) при установено осъществяване на процесуално представителство от юрисконсулт в допустимите хипотези. И доколкото законът допуска административният орган да упълномощи служител с юридическо образование за осъществяване на защитата по делото, то и представляваният правен субект има право на разноски, които изрично са предвидени в специалната норма. Прилагайки разпоредбата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ, съдът присъжда възнаграждение не в полза на юрисконсулта, а в полза на юридическото лице, което е защитавано от него, респективно в чиято структура се намира представляваният по този начин административен орган. След като възнаграждението се дължи не на юрисконсулта, а на бюджета на административния орган, който той представлява, реалното му заплащане е ирелевантно за реализиране на отговорността за разноски за загубилата делото страна по спора. При правна защита, осъществена от юрисконсулт, страната не следва да доказва пряко направения разход, докато обратното е важно за всички случаи, в които се репарират разноски за адвокатско възнаграждение - ТР 6/2013 г. по тълк. дело № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС. Именно с оглед тези специфики на осъществяваното процесуално представителство, приравняването на юрисконсулта на адвоката досежно присъжданото възнаграждение е частично. В този смисъл виж: решение № 10/29.09.2016 г. по конст. дело № 3/2016 г. на Конституционния съд. **Разпоредбата на [чл. 37 ЗПП](#) препраща към [НЗПП](#), където в чл. 24 е посочено, че по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 200 лева/.**

Съдът намира, че в полза на ответника по иска следва да бъде определено юрисконсултско възнаграждение в размер на 150 лева, тъй като делото не представлява правна и фактическа сложност и са проведени няколко съдебни

заседания, на които е взел участие юрисконсулт, активно е участвал при събирането на доказателствата, при което определеният размер на възнаграждение-150 лева е справедлив и съответен на извършеното процесуално представителство по делото-оказаната правна помощ от юрисконсулта. Но тъй като възнаграждение се дължи съобразно с отхвърлената част от иска, то ищецът следва да бъде осъден да заплати юрисконсултско възнаграждение в размер на 45 лева съобразно с отхвърлената част от иска.

Съдебните разноси са разходите на страните, произтичащи от участието им в административното производство. Всяка от страните по делото е отговорна за направените разноси. Отговорността за разноси по принцип е обективна/безвиновна/, защото загубила спора страна отговаря за разноси, дори ако е положила най-голямо старание да води процеса добросъвестно. Съгласно разпоредбата на чл.81 от ГПК, по присъждането на разноси, съдът се произнася във всеки акт, с който приключва разглеждането на делото в съответната инстанция. Отговорността за разноските е гражданско облигационно отношение, то произтича от процесуалния закон и е уредено от него. Задължението за разноси произтича от неоснователно предизвикания правен спор и тежестта за тях е за страната, която неоснователно е предизвикала същия.

На основание чл.10,ал.3 от ЗОДОВ ответникът по иска следва да бъде осъден да заплати по сметката на АССГ сумата от 401 лева- изплатено възнаграждение за вещо лице.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК, вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд С.-град

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ ДА ЗАПЛАТИ НА Е. П. Б. ОТ ГР.С. СУМАТА ОТ 700 ЛЕВА ПРЕДСТАВЛЯВАЩА ОБЕЗЩЕТИЕ ЗА ПРЕТЪРПЕНИ ОТ НЕГО НЕИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ, ВСЛЕДСТВИЕ ОТМЯНА НА ЗАПОВЕД за задържане на лице, рег.№ 1662/28.07.2019 година на Полицейски орган при 08 РУ при СДВР настъпили на 27.08.2019 година за периода от 27.08.2019 година до 04.08.2020 година.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА Е. П. Б. ОТ ГР.С. СРЕЩУ СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ОБЕЗЩЕТИЕ ЗА ПРЕТЪРПЕНИ НЕИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ, ВСЛЕДСТВИЕ ОТМЯНА НА ЗАПОВЕД за задържане на лице, рег.№ 1662/28.07.2019 година на Полицейски орган при 08 РУ при СДВР настъпили на 27.08.2019 година за периода от 27.08.2019 година до 04.08.2020 година ЗА РАЗЛИКАТА НАД УВАЖЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 700 ЛЕВА ДО ПРЕДЯВЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 1000 ЛЕВА, както и иска за заплащане на законна лихва за забава от 28.07.2019 година до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ ДА ЗАПЛАТИ НА Е. П. Б. ОТ ГР. С. СУМАТА ОТ 10 ЛЕВА- ВНЕСЕНА ДЪРЖАВНА ТАКСА И АДВОКАТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ СЪОБРАЗНО С УВАЖЕНАТА ЧАСТ ОТ ИСКА В РАЗМЕР НА 357 ЛЕВА.

ОСЪЖДА Е. П. Б. ОТ ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА СДВР СУМАТА ОТ 45 ЛЕВА- ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ СЪОБРАЗНО С ОТХВЪРЛЕНАТА ЧАСТ ОТ ИСКА.

ОСЪЖДА СДВР ДА ЗАПЛАТИ ПО СМЕТКАТА НА АССГ СУМАТА ОТ 401 ЛЕВА- ИЗПЛАТЕНА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ ЗА ВЕЩО ЛИЦЕ ОТ БЮДЖЕТА НА СЪДА.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК, ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: